

Oslo, 1. oktober 2021

Innspill til den nye regjeringens utenrikspolitikk fra Human Rights House Foundation

Respekten for og nasjonal etterlevelse av menneskerettighetene og de internasjonale mekanismene som skal ivareta dem er blitt svekket de siste ti-årene.

Vi ser en global utvikling hvor antall demokratier går tilbake, flere stater går i mer autoritær retning og illiberale styresett får økt oppslutning. Denne trenden har blitt sterkere i 2020 under pandemien. Isolasjon og desinformasjon har gitt god grobunn for populistiske ledere som henter oppslutning ved å spille på fremmedfrykt og trykke tradisjonelle verdier til sitt bryst, mens de samtidig tar avstand fra «vestlige» menneskerettigheter som likestilling, beskyttelse av minoriteter og kvinners rettigheter.

I rekken av autoritære stater, har Russland vært ledende i å fremme tradisjonelle verdier og i sin legitimering av forfølgelsen mot det uavhengige sivilsamfunnet og menneskerettighetsforkjempere gjennom stadig mer restriktivt lovverk. Russisk lovverk gjør det kriminelt å protestere eller støtte og drive kritisk medie- og organisasjonsvirksomhet. Dette smitter til andre land - også i vår egen region. I land som Polen og Ungarn blir viktige, uavhengige institusjoner overtatt politisk innen media, kultur, akademia og justis sektoren. Rettighetene til kvinner, seksuelle minoriteter og flyktninger begrenses gjennom ny lovgivning.

Menneskerettighetsforkjempere er under økt press globalt. Spesielt utsatt er forkjempere som jobber mot korrupsjon, fremmer klima- og urfolksproblematikk, samt kvinners, seksuelle og etniske minoriteters rettigheter. På tross av denne globale forverringen og økt forfølgelse av menneskerettighetsforkjempere, har sivilsamfunnsaktører spilt en avgjørende rolle i krisehåndteringen under pandemien - med å nå ut til utsatte grupper med humanitær krisehjelp og sørge for befolkningens tilgang til pålitelig og faktabasert informasjon knyttet til helsekrisen.

Over en rekke år har vi sett at gapet mellom internasjonale standarder og nasjonal etterlevelse blir større. FN har et globalt mandat for å styrke og beskytte menneskerettighetene og dets forkjempere. FNs budsjettandel til eget menneskerettighetsarbeid, som er en av tre grunnpilarer i FN, er på kun tre prosent av totalen. Det mangler økonomisk grunnlag og vilje i FN til å etterleve sitt eget mandat og reformene som sikrer at hele FN systemet har menneskerettigheter og beskyttelse av forkjempere på sin agenda.

HRHF ber derfor den nye regjeringsplattformen om å:

- Prioritere støtte til et uavhengig sivilsamfunn, menneskerettighetsforkjempere og frie medier i land der vi ser demokratiske tilbakeslag og autoritære styresett.
- Gjennomgående fremme beskyttelse av menneskerettighetsforkjempere nasjonalt og internasjonalt.
- Stå i front bilateralt og internasjonalt mot bruk av represalier mot menneskerettighetsforkjempere som gjør sitt legitime arbeide.
- Øke den langsiktige støtten til FNs Høykommissær for menneskerettigheter og sørge for økt tilstedeværelse regionalt og lokalt.
- Sikre at beskyttelse av menneskerettighetene og dets forkjempere blir innlemmet i hele FN, inkludert alle FNs fond og programområder.
- Sikre at uavhengige sivilsamfunnsaktører, som før pandemien, får tilgang til å delta og kommunisere direkte i FN for å gjøre arbeidet mer effektivt og representativt.
- Ta en ledende rolle internasjonalt for å sikre at budsjettandelen som går til menneskerettighetsarbeid i FN økes.